

Sisekaitseakadeemia

Päästekolledž

Elar Aav

RS 080

JUHISED VABATAHTLIKE PAREMAKS KAASAMISEKS

ENNETUSTÖÖS

Lõputöö

Juhendaja

Anne Martin, MA

Tallinn 2012

ANNOTATSIOON

Kolledž: Päästekolledž	Kuu ja aasta: Aprill 2012
Töö pealkiri: Juhised vabatahtlike päästjate paremaks kaasamiseks ennetustöös	
Töö autor: Elar Aav	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
<p>Lühikokkuvõte: Lõputöö on kirjutatud teemal Juhised kutselistele ennetajatele vabatahtlike paremaks kaasamiseks. Lõputöö koosneb neljast peatükist ja põhiosa pikkuseks on 36 lehekülge.</p> <p>Antud lõputöö eesmärk on leida lahendus kuidas kaasata paremini vabatahtlike ennetustööle, ning mis on vaja selleks teha, et vabatahtlikud seda ka suuremal määral teha sooviksid. Uurimismeetodidest kasutas autor kvantitatiivset struktureeritud küsimustikku ning ja kvantitatiivset struktureeritud intervjuud. Käesolevat lõputööd saab rakendada kutseliste päästetöötajate poolt vabatahtlike päästjate paremaks kaasamiseks ennetustöösse.</p> <p>Oma töös teeb autor ettepanekud ja juhised, kuidas kaasata vabatahtlike päästjaid tõhusamalt ennetustöösse</p>	
Võtmesõnad: Juhised, ennetustöö	
Võõrkeelsed võtmesõnad: volunteer rescuers, prevention work	
Säilitamise koht:	
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor: Margus Möldri	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Anne Martin	Allkiri:

SISUKORD

ANNOTATSIOON	2
SISUKORD.....	3
TABELITE JA JOONISTE LOETELU	4
SISSEJUHATUS	5
1 ÜLEVAADE VABATAHTLIKE PÄÄSTJATE TEGEVUSEST PÄÄSTEALAL- AJALOOSES JA TÄNAPÄEVASES VÕTMES.....	7
1.1 Vabatahtlik päästetegevus Eestis ülevaade õigusruumist milles tegutsetakse.....	7
1.2 Päästet abistava vabatahtliku tegevuse arendamise konseptsioon.....	8
1.3 Vabatahtlik pääste meediakajastuses.....	11
1.4 Vabatahtlik pääste kui osa kodanikuühiskonnast.....	11
1.5 Vabatahtlik tuletõrje kui kohaliku seltsielu kujundaja läbi ajaloo	13
1.6 Vabatahtlikkuse teke.....	14
2 VABATAHTLIKU PÄÄSTJA RENOMEES ÜHISKONNAS JA SELLEGA SEOTUD PROBLEEMID	16
2.1 Vabatahtliku tegevuse rahastamise seotud probleemid päästealal.....	16
2.2 Vabatahtlike komandode mehitatuse seos tegevuse efektiivsusega väljasõitudel	17
2.3 Vabatahtlike päästjate tegevus veepääste valdkonnas	18
2.4 Vabatahtlike kaasatuse suurendamise võimalused päästealal	19
2.5 Päästeameti seisukohad	22
2.6 Vabatahtliku päästekomando olemasolu kui kohaliku elu ja majanduskeskkonna edendaja	23
3 INTERVJUUDE JA KÜSITLUSTE KOKKUVÕTE	25
3.1 Struktureeritud intervjuud Tiina Laube ja Rait Killandiga	25
3.2 Küsitluste kokkuvõte ja analüüs.....	26
4 ETTEPANEKUD JA JUHISED VABATAHTLIKE PÄÄSTJATE PAREMAKS KAASAMISEKS ENNETUSTÖÖSSE	31
KOKKUVÕTE	33
SUMMARY	35
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	37
LISA 1.....	38
LISA 2.....	41

TABELITE JA JOONISTE LOETELU

joonis 1 lk 20 Vabatahtlike komandode paiknemine Eestis aastal 2012

joonis 2 lk 26 Vabatahtlike päästjate koolitusvajadus, kutseliste päästjate arvates.

joonis 3 lk 27 Vabatahtlike päästjate koolitusvajadus, enesehinnang

joonis 4 lk 28 Tahe tegeleda ennetustöö tegemisega võrdluses, kutselised ja vabatahtlikud päästjad.

tabel 1 lk 20 Aastal 2012 plaanitavad vabatahtlikud komandod Eestis.

tabel 2 lk 21-22 Päästeameti tegevused uute vabatahtlike päästjate ja päästekomandode loomise innustamiseks. Suunad ennetuse vallas:

SISSEJUHATUS

2012. aasta kevadeks oleme Eestis päästealal jõudnud seisu, kus suletakse kutselisi komandosid, ent samas tõuseb vabatahtlike päästjate arv, mis tähendab, et on vaja leida vabatahtlikele päästjatele tööd mujal, kui ainult komandodes. On teada, et vabatahtlikud päästjad on väga motiveeritud tegema päästetööd, teevad seda tööd suure entusiasmiga.

Vabatahtlikkust ei saa tekitada, see peab ise kujunema on öelnud siseminister Ken Marti Vaher.

Käesoleva **lõputöö eesmärgiks** on koostada juhised kutselistele ennetustöötajatele vabatahtlike päästjate tõhusamaks ja efektiivsemaks kaasamiseks ennetustöösse.

Autor peab teemat väga oluliseks, sest Eesti püüdleb kodanikuühiskonna poole. Vabatahtliku tegevuse määr ning ulatus on üks näitajaid, et ühiskond on kodanikuühiskond, kus muudetakse oma mõttemalle ning ollakse nõus panustama ühiskonna heaks ka vabatahtlikult. Oma 24. veebruaril 2011 peetud kõnes rõhutas ka Eesti Vabariigi President, et Eesti vajab tugevat kodanikuühiskonda. Me võrdleme ennast tihti Rootsi ja Soomega, kus kodanikuühiskond on arenenud väga kõrgel tasemel ja vabatahtlikud on kaasatud päästealale väga edukalt. Kuna Eesti oma arengus püüdleb Põhjamaade mudeli poole, siis tuleb meil teha ka otsuseid, mis on kooskõlas kodanikuühiskonna toimimise heade tavadega.

Tuginedes eelnevale tõdeb autor, et vabatahtlike päästjate vähene kaasamine päästealase ennetustöö tegemisse ning vabatahtlike päästjate ebapiisav ettevalmistus efektiivseks ennetustöö tegemiseks on täna päästealal kujunenud probleemiks. Tulenevalt sellest on autor sõnastanud **lõputöö uurimiseesmärgiks** selgitada välja, kas vabatahtlikud päästjad on valmis hakkama tegelema senisest suuremahulisemalt ennetustööga ja millist lisakoolitust nad selleks vajaksid. Samas huvitab autorit ka vabatahtlike päästjate enda huvitatus senisest enam ennetustöösse panustada ning milline on vabatahtlike päästjate positsioon ühiskonnas.

Jõudmaks eelnimetatud eesmärgini on autor püstitanud järgnevad uurimisküsimused:

1. Kas vabatahtlikud päästjad soovivad teha senisest suuremas mahus ennetustööd?
2. Kui ei siis, mida tuleks teha, et nad seda teha sooviks?

3. Kas vabatahtlikel päästjatel on piisav ettevalmistus päästealase ennetustöö tegemiseks?
4. Kas praegu kehtiv õigusruum toetab vabatahtlike päästjate kaasamist ennetustöösse või tuleb seda korrigeerida?

Tulenevalt eelnevast on autor püstitanud **hüpoteesi**:

Vabatahtlikud päästjad on valmis ja omavad tahet teha päästealast ennetustööd, aga neil puudub selleks tegevuseks piisav teoreetiline ettevalmistus.

Uurimismeetoditest kasutatakse lõputöös dokumendianalüüsi ja kvantitatiivset struktureeritud küsimustikku. Samuti viis autor läbi kaks struktureeritud intervjuud.

Käesolevast lõputööst oleks kasu Päästeameti kutselistele ennetajatele, kes saaksid kaasata vabatahtlikud päästjad tegema ennetustööd oma kogukonnas. Autori arvates on vabatahtlik päästja kõige õigem inimene juhtima oma kogukonnas tähelepanu tuleohutusega seotud olevatele vajakajäämistele.

Lõputöö koosneb neljast peatükist:

Esimeses peatükis antakse ülevaade vabatahtlike päästjate olukorrast aastal 2012. Antakse seletus, kes on vabatahtlik päästja päästeseaduse mõistes, millised õigused ja kohustused on vabatahtlikele päästjatele õigusaktidega antud. Sisaldab ka ülevaadet kodanikuühiskonna põhimõtetest.

Teises peatükis tuuakse välja ennetustöoga seotud probleemid kehtivas päästesüsteemis, nende kõrvaldamise võimalused. Sisaldab Päästeameti seisukohti, kuidas vabatahtlike paremini kaasata. Käsitlemist leiab vabatahtlike praegune roll veeohutuse alase ennetustöö tegemisel. Käesolevas lõputöös on kasutatud õigusakte 01.01.2012 seisuga reduktsiooni päästeseadusest

Kolmandas peatükis analüüsib autor läbiviidud uurimistöö tulemusi. Tuuakse ära ülevaade ankeetküsitlusest, selle tulemuste analüüs. Samuti sisaldab peatükk läbiviidud intervjuude analüüsi ja nende kokkuvõtet.

Neljandas peatükis sõnastab autor järeldused ning omapoolsed ettepanekud ja toob ära koostatud juhised kutselistele ennetustöötajatele vabatahtlike tõhusamaks kaasamiseks.

1 ÜLEVAADE VABATAHTLIKE PÄÄSTJATE TEGEVUSEST PÄÄSTEALAL- AJALOOLOSES JA TÄNAPÄEVASES VÕTMES

Peatükis kirjeldatakse mõiste vabatahtlik päästja. Vaadeldakse ka päästet abistava vabatahtliku tegevuse arendamise kontseptsiooni, mis on kinnitatud siseministri käskkirjaga.

1.1 Vabatahtlik päästetegevus Eestis ülevaade õigusruumist milles tegutsetakse

Vabatahtliku pääste defineerib Eestis päästeseadus. §32 on lahti kirjutatud, kes on vabatahtlik päästja ning millised on vabatahtliku päästja õigused.

(1) Vabatahtlik päästja on isik, kes vabatahtlikult osaleb päästetööl või ennetustööl seaduses sätestatud alustel ja korras.

(2) Osalemine päästetööl käesoleva seaduse tähenduses on vabatahtliku päästja poolt päästetöö tegemine koos päästeametnikuga või päästeametniku korraldusel.

(3) Vabatahtlik päästja lähtub oma tegevuses ja meetmete rakendamisel seaduslikkuse, proportsionaalsuse ja otstarbekuse põhimõttest. Vabatahtlik päästja kohaldab meetmeid isiku suhtes, kellest oht lähtub või kes ise on ohustatud. (Päästeseadus 2012)

Päästeseaduse §38 on kirjeldab vabatahtliku päästja õigused ning sätestab on vabatahtliku päästja väljaõppele kehtestatud nõuded.

(1) Vabatahtliku päästja väljaõpet korraldab päästekeskus.

(2) Vabatahtliku päästja väljaõpe on kaheastmeline.

(3) Vabatahtliku päästja esimese astme õppes omandatakse vabatahtliku päästja tööks vajalikud algteadmised ja oskused. Esimese astme õpe kestab vähemalt 16 tundi ning lõpeb arvestusega.

Esimese astme õppe läbinud vabatahtlik päästja võib päästeametniku korraldusel ja koos temaga:

1)osaleda päästetööl;

- 2) siseneda päästetöökä valdusesse käesoleva seaduse §-s 23 ettenähtud alustel ja korras
- 3) kasutada päästesündmuse käigus vahetut sundi käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud alustel ja korras

Vabatahtlik päästja võib osaleda iseseisvalt ennetustööl pärast esimese astme väljaõppe läbimist. (Päästeseadus 2012)

Nii sätestab seadus vabatahtliku päästja pädevuse peale esimese väljaõppe läbivust. Nagu kirjaski on, tohib vabatahtlik päästja iseseisvalt tegeleda ennetustöoga. Edasi kirjeldab autor seaduse punkte mis laienevad vabatahtlikule päästjale peale teise astme õppe läbimist.

Vabatahtliku päästja teise astme õppesse saamise eelduseks on esimese astme õppe edukas läbimine ja vabatahtliku päästjana tegutsemise vähemalt ühe aastane kogemus. Teise astme õpe kestab vähemalt 36 tundi ning õppes omandatakse iseseisvaks ülesande täitmiseks vajalikud teadmised ja oskused, õpe lõpeb arvestusega.

Teise astme õppe läbinud vabatahtlik päästja võib iseseisvalt päästeametniku korraldusel:

- 1) osaleda päästetööl
- 2) siseneda päästetöökä valdusesse käesoleva seaduse §-s 23 ettenähtud alustel ja korras
- 3) kasutada päästesündmuse käigus vahetut sundi käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud alustel ja korras

(8) Nõuded vabatahtliku päästja väljaõppele ning arvestuse sooritamise korra kehtestab siseminister määrusega. (Päästeseadus 2012)

Seega tuleb tõdeda, teise astme väljaõppe mis puudutab rohkem päästetööde tegemist, ei anna mingeid eeliseid ennetajana. Selline väljaõppe korraldus on igati mõistlik, kuna vabatahtlik päästja, kes tahab tegeleda ainult ennetusega ei pea läbima pikka 36- tunnist väljaõpet.

1.2 Päästet abistava vabatahtliku tegevuse arendamise kontseptsioon

Päästeametis loodud Päästet abistava vabatahtliku tegevuse arendamise kontseptsiooni eesmärgiks on kaardistada päästet abistavate vabatahtlike tegevuse hetkeolukord, kujundada selge seisukoht ja visioon vabatahtlike tegevuse arendamiseks. (Vabatahtlike kontseptsioon, 2009)

Nagu Paljudes ühiskonna erinevates sektorites toimub ratsionaliseerimine ka päästealal. Organisatsioonid formaliseeruvad ja järjest olulisemaks muutub lepingute sõlmimine vabatahtlikega.

2007. aastal oli päästeasutustel vabatahtlike näol lepingulisi partnereid 75. Üle eesti oli 2007. aastal lepinguga hõlmatud vabatahtlike komandosid kokku 68, milles tegutses kaasatava koosseisuna 397 vabatahtlikku päästjat. Väljasõite tegid vabatahtlike komandod 2007. aasta jooksul kokku 663 korda, kaasates selleks 97 ühikut erinevat tehnikat. Viiel komandol 2007. aasta jooksul väljasõite ei olnud, kuid nende tegevus oli ka suunatud ennetustegevusele. (Vabatahtlike konseptsioon, 2009)

Ligi 400 vabatahtlikku ja 663 väljasõitu on koht kust on autori arvates oleks hea edasi minna ning vastu järgmistele aastatele.

2008. aastal oli päästeasutuste ja vabatahtlike organsatsioonide vahel sõlmitud 65 koostöölepingut päästetööde tegemiseks. Neist Põhja-Eesti Päästkeskusel 15, Lõuna-Eesti Päästkeskusel 14, Ida-Eesti Päästkeskusel 12 ja Lääne-Eesti Päästkeskusel 24. Üle Eesti on tegutsevaid lepingulisi vabatahtlike komandosid 94, milles tegutseb kaasatava koosseisuna 518 vabatahtlikku päästjat. Lisaks päästetööde tegemise lepingutele sõlmisid 2008. aastal Päästeamet ja päästkeskused mittetulundusühingutega 38 lepingut päästeala ennetustöö tegemiseks. Ennetustöö raames kaasati 150 vabatahtlikku. (Vabatahtlike konseptsioon, 2009)

Aastal 2008 toimus vabatahtluse valdkonnas tubli areng vabatahtlike päästjaid tuli juurde üle saja. 150 vabatahtlikku kaasati ennetustöösse. Nagu mäletame, toimus sel ajal maailmas, kui ka Eesti majanduse kasvuprotsess. 2007 aasta oli ka hea vabatahtluse osas, kuid ei tohi arvata, et vabatahtlikkust tuleb toetada ja edendada ainult headel aastatel. " Seda peab hoidma nagu väikest last, sest kui vabatahtlik tegevus millegipärast sureb siis on seda väga raske uuesti sünnitada" on öelnud Jari Hankonen, kes on Soome Siseministeriumi üleminspektor, kes on käinud Eestis eesmärgiga arendada Eesti päästeala vabatahtlikkust ja ennetustööd.(Reimo Raja 2008). Aga just praegu toimub vabatahtluse uuesti sünnitamine, mis ongi raske. Seepärast on just praegu aeg, teha õigeid otsuseid ja valida õigeid tegevussuundi. Vabatahtlikud on suur jõud, kes suudavad kutselist päästeteenistust aidata nii päästetööde, aga samuti ennetuse alal omas kogukonnas. Kutselises päästeteenistuses tuleb nüüd vaid teha otsuseid, et seda jõudu veel paremini kaasata.

2009. aastal oli plaanitud sõlmida Päästeameti, päästeskuste ja vabatahtlike organisatsioonide vahel vähemalt 85 koostöölepingut päästetööde tegemiseks. Lisaks vähemalt 25 lepingut päästeala ennetustöö tegemiseks. (Vabatahtlike konseptsioon, 2009)

2012. aastal on plaanis viia see number 96. Vabatahtlike komandode arv suureneks 11 võrra. (Pöld, 2012)

Eelneva kolme aasta kohta autoril vabatahtlike arvu ja komandode arvu suhtes andmed puuduvad, kuid 2012 vabatahtlike suurendamise plaan on väga ambitsioonikas ning tingitud sellest, et toimus tsentraliseerimine, mille käigus suleti väiksemaid komandosid, mille asemele on vaja nüüd luua vajavabatahtlikud komandod.

Päästealase kultuuri hoidmine ja arendamine, mille alla kuulub tuletõrjemuseumide tegevus, tuletõrjeorkestrite tegevus, tuletõrjesport ja teiste tuletõrjealaste traditsioonide hoidmine ning edendamine.

Vabatahtlike töö professionaliseerub järjest enam, sest üha suurem on vajadus selliste teenuste järele, mis eeldavad teatud oskusi. Sellega kaasneb oht, et organisatsioonid ootavad vabatahtlikelt liiga palju, mistõttu paljud inimesed ei taha enam vabatahtlikena töötada. Professionaliseerumine toob kaasa standardiseerumise. (Vabatahtlike konseptsioon, 2009)

Jaotumine kolme valdkonda näitab, et meil on, ka täna vabatahtlikke päästjaid, kes ongi seotud vaid ennetustööga või siis päästeala ajaloo säilitamise või, kultuuri edendamisega. Seadusandluses on toodud paragrahve, sellise vabatahtluse kohta mis tegelebki ennetusega. Õigusaktid kehtestavad vabatahtlikele päästjatele seatud piirangud ennetustöö tegemiseks. Võimaks iseseisvalt ennetustööga tegeleda peab läbima (test 2) milleks on peale 16 tundi tehtav test, et saada vabatahtliku päästja kutsetunnistust. Autori arvates, võib sellest olla natukene vähe, et panna inimesi uskuma vabatahtlike päästjate professionaalsusesse ning pädevuses. Vabatahtlikele päästjatele võiks olla loodud võimalus spetsiaalse õppekava alusel minna vabatahtlikuna Väike- Maarja päästekoolis omandada TP 2 kutse. Autor peab problemaatiliseks, et praegu on vabatahtlikel päästjatel võimalus asuda ennetustööga tegelema peale 16- tunnise koolituse läbimist, mis ei taga kuidagi kogu vajamineva teabe omandamist.

1.3 Vabatahtlik pääste meediakajastuses

Lugedes erinevatest meediaallikatest vabatahtlusega päästes seotud artikleid, leidis autor sellise väljaütlemise. „Vabatahtlike peamine töö on väljast tulekustutamine, põlevasse hoonesse nad siseneda ei saa. Neil on võimalus teha ka ennetustööd: nõustada kohalikku kogukonda tuleohutuse tagamisel ja teha kodukülastusi. (Luts, 2011)

Autor leiab, et ennetusalast tegevust peaks suurendama märgatavalt, kuna vabatahtlikud ei ole praegusel ajal nähtavad selles valdkonnas. Vabatahtlikel on õigus osaleda ennetustöös ning seetõttu oodatakse ka ühiskonnas vabatahtlike päästajate rolli kasvu ennetusalal. Autori arvates ei tea vabatahtlikud päästjad praegu sellest võimalusest olla ennetaja. Vabatahtlikele küll räägitakse, et hea ja õige on olla vabatahtlik. Samas jääb tavaliselt tähelepanuta ennetustöö valdkond, mida peetakse justkui kõrvaltegevuseks. Räägitakse peamisest milleks on tulekustutamine ja varalise kahju vähendamine. Artikkel on kirjutatud suhteliselt negatiivses võtmes vabatahtlikud nagu ei oskaks teha muud kui ainult väljast tuld kustutada. Sellises võtmes artiklid ei tõsta vabatahtliku pääste mainet kogukonna silmis.

Kuna meile meeldib tihti võrrelda end Saksamaa või mõne muu arenenud riigiga, kus on selgelt tekkinud kodanikuühiskond ning vabatahtlik tuletõrje. Autor leiab, et Soomes on vabatahtlus väga kõrgelt arenenud samuti ka Saksamaal. Seetõttu leiab autor, et just nende riikide põhjal võiks midagi nendelt kopeerida. Võib-olla pole kõik meetmed meil üks ühele rakendatavad aga siiski leiaks sealt asju mida natuke Eesti jaoks kohandades leiaks siin häid lahendusi

Vabatahtlusega on probleeme palju, kuid siiski Vabatahtlik tuletõrje on olnud Eestis väga heal tasemel aastail 1918-1940. Sellest saab lugeda edasisest lõputööst peatüki Ajalugu alt. Tekib küsimus, kas me nüüd enam ei suuda, kas inimesed on muutunud selliseks, et me enam ei suuda vabatahtlusega tegelda nii suurel määral. Eestil on vabatahtlusega probleeme, kuid kindlasti mitte ületamatuid. Vabatahtlike päästjaid tekib aina juurde ning jääb ainult loota, et neile leitakse ka kasulik rakendus.

1.4 Vabatahtlik pääste kui osa kodanikuühiskonnast

Kodanikuühiskond ehk tsiviilühiskond on avaliku elu valdkond, mis eristub avalikust sektorist (riigist ja valitsemisest) ning erasektorist (tulundussektorist); kodanikuühiskonna

moodustavad kodanike algatusel ning kehtivate õigusnormide raames loodud vabatahtliku organisatsioonid, ühendused ja liikumised.

1. Riigist ja äriest suhteliselt sõltumatu ühiskonnasfäär, mille sees üksikindiviidid ja rühmad teevad koostööd selleks, et edendada oma huve ja väärtusi. Kodanikuühiskond tasakaalustab äriest ja avaliku võimu mõju ühiskonnas – seetõttu on mõnikord sünonüümina kasutusel väljend kolmas sektor. Kodanikuühiskonna tähtis osa on mittetulundussektor, aga vahel loetakse selle osadeks ka ajakirjandust, poliitilisi parteisid, kohalikke omavalitsusi, usuühendusi, ametiühinguid, väikeettevõtteid jne. – seega mitte ainult ühiskonna seda osa, mis seaduse mõttes on mittetulunduslik, ehk nn. kolmandat sektorit. Sellisel juhul on silmas peetud nende tasakaalustavat mõju ühiskonna teistele võimukeskustele.
2. Terminite teine tähendus on ühiskond, kus inimese põhiõigused ja -vabadused on kaitstud ning kus tal on võimalik poliitilisi otsuseid mõjutada. Sellise ühiskonna üks osa on riigist ja äriest suhteliselt sõltumatu ühiskonnasfäär, sh. mittetulundussektor (vt. esimest definitsiooni).
3. Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni (edaspidi EKAK) definitsiooni järgi mõistetakse kodanikuühiskonna all “inimeste omaalgatuslikku koostööd oma huvide järgimiseks ning avalike asjade arutamises ja otsustamises osalemiseks, samuti seda koostööd võimaldavaid ühendusi, võrgustikke ja institutsioone”. Inglisekeelse termini *civil society* (vahel ka *civic society*) sõnasõnaline vaste; tõlkena on vahel kasutusel ka tsiviilühiskond. (Lagerspetz, 2004:12-13)

Niisiis aitab Lagerspetz meil defineerida kodanikuühiskonna mõistes kaks olulist mõistet – vabatahtlikkuse ja vabatahtliku.

Vabatahtlikkus kui töö tegemine ühiste eesmärkide nimel ilma rahalist tasu saamata. (Lagerspetz, 2007: 20). Vabatahtlik on inimene kes osaleb mittetulundusühenduse või muus avalikku huvi edendavas tegevuses oma vabast ajast ilma rahalise tasuta. (Lagerspetz, 2007: 19)

Üleskutsed muuta valitsemisparadigmat vähem erakondadekeskseks ning rohkem kodaniku- ja teadmuskeskseks on kooskõlas uute arengutega. See pole ainult poliitiline loosung, vaid lähtub sellest, et tänapäeva Euroopas ja ka Eestis kujundavad kapitalistlikku ühiskonda mitte 19. Ja 20. Sajandi mallid, vaid üleilmse postindustrialise arengu hoovused. Erakondliku

poliitika taastamine, lääne demokraatia alusstruktuuride restaureerimine oli kommunistliku üheparteilise diktatuuri järgse siirdeajastu paratamatu koostisosa. Kuid juba 1990. aastate lõpukümnendel hakati läänes üha rohkem rääkima vajadusest täiendada ja raputada kivistunud parteipoliitikat sotsiaalsete liikumiste ja valitsusväliste kodanikuühiskonna võrgustike abil. (Lauristin, 2010: 272)

Eesti Vabariigi President rõhutas oma eelmise aasta kõnes tugevalt seda, et Eestil on vaja liikuda kodanikuühiskonna poole, siis just selline vabatahtluse tekitamine ja nende väärtustamine on üks oluline osa sellest.

1.5 Vabatahtlik tuletõrje kui kohaliku seltsielu kujundaja läbi ajaloo

Eesti vanemad linnad on minevikus olnud korduvalt laastavate tulekahjude tallermaaks nii sõja kui ka rahu ajal. Et keskaja linnad koosnesid peamiselt tihedalt ehitatud hoonetest, millest enamik olid puust, siis tulekahju tekkimisel levis tuli kiiresti ning muutus lühikese aja jooksul tulemõlluks. Puudus organiseeritud tuletõrje ning kustutusvahendid olid algelised. (Parmask, 1995: 39)

See oli ka peamine põhjus suurte tulekahjude tekkimisel, seetõttu oli vajadus organiseeritud tuletõrje järele.

1919. aastal toimus Tallinnas Estonia kontserdisaalis Eesti esimene tuletõrjekongress, kuhu kogunes 48 tuletõrjeorganisatsiooni 78 esindajat (Parmask, 1995: 43).

Eesti seltsielus ja kultuuriloos on tuletõrjeseltsidel läbi aegade olnud küllaltki mõjukas osa. Enamikul ühingutel oli lava ja saaliga seltsimaja. Sellest tingituna kujunesid paljud tuletõrjeühingud oma seltsimajade kaudu kogu oma ümbruskonna peaaegu et ainsaks seltsi- ja kultuurielu keskuseks. Nii korraldasid nad üksi või koos haridusseltsiga tuletõrje seltsimajades loenguid, hoolitsesid laulu, mängu ja näidendite lavale toomise eest. Seda eriti maa- asulates. Linnades, mis olid üle 20 000 elanikuga, oli kohustus seadusega määratud korras pidada ka kutselist tuletõrjet. 1938. aastal olid nendeks linnadeks Tallinn, Tartu, Narva koos Narva-Jõesuuga, Pärnu ja Tallinn-Nõmme. Vabatahtlik tuletõrje teenis ja aitas kaasa nendes linnades kui möödapääsmatult vajalik varujõud. Paljude suuremate kogukondade vabatahtlik tuletõrje oli sageli tugevdatud mõnede üksikute palgaliste töötajatega. Palgalised tuletõrjujad pidid alati olema tegevusvalmis. Põhimõtteliselt ei tohtinud neid rakendada kogukonnas teiste ülesannete täitmiseks. (Parmask, 1995: 48)

Saab väita, et vabatahtlus on olnud Eestis ka ühiskondliku elu kujundaja, vabatahtlikel ühingutel, sealjuures tuletõrjeühingutel olid majad, kus olid saalid ning kus käidi koos ja korraldati ühiseid üritusi. Samuti oldi suuremates linnades varujõuks, keda sai vajadusel kasutada, kuid enamuse ajast sai vabatahtlik tuletõrje tegeleda siiski oma asjadega, milleks oleks näiteks praegusel hetkel tuleohutuslaste koolituste korraldamine, messidel käimine ning oma tehnika näitamine, kuid mis olulisem inimestele tuleohutuslase nõu andmine.

Kõigi Eesti tuletõrjajate ühtekuuluvuse sümboliks oli Eesti Tuletõrje Korpuse Märk. Korpusemärki kandis iga tuletõrjuja kuue paremal rinnal. Eesti Vabariigi vapiga korpusemärk oli üleriikliku juhtkonna tunnuseks. Tuletõrjesse värbasid vabatahtlikke tuletõrje ülalpidajad. Teenistus vabatahtlikus tuletõrjes oli auamet. Õppustest võtsid vabatahtlikud osa tasuta. (Parmask, 1995: 51)

Algselt oli tuletõrje ülesanne kahjutule kustutamine. Aasta-aastalt laienes tuletõrje tegevusvaldkond. Praegu aidatakse igasuguste kahjude, hädaohtude ja õnnetuste puhul. (Parmaks, 1995: 53)

1.6 Vabatahtlikkuse teke

Vabatahtlikkus ja vabatahtlikuks pritsimeheks olemine on Eestis väga vana ja traditsioonidega olemise viis. Seetõttu tuleks autori arvates leida ka praegu meetmeid, mis aitaksid 2012 vabatahtlikke päästjaid paremini ennetustöösse rakendada. Tuginedes ajaloolisele kogemusele saab väita, et priitahtlikud on olnud alati väga teotahtelised ja alati valmis õppima juurde uusi oskusi.

Tallinna kasv suurlinnaks 19. sajandil tingis vajaduse massilisema tuletõrje organisatsiooni järele. 2. augustil 1862. aastal asutati Tallinna Vabatahtlik Tuletõrje Selts, mis oli esimene vabatahtlik tuletõrjeorganisatsioon kogu Tsaari-Venemaal. Asutamise järel liitus seltsiga ka Mustpeade vabatahtlik tuletõrjekomando. Nii sai linn endale organiseeritud ja elanike laiadele hulkadele tugineva tuletõrje. 1685. aastal kehtestati tuletõrjemäärus Tartus. Tallinna eeskujul algab tuletõrje areng Eestis ülejäänud linnades ja suuremates keskustes. (Parmask, 1995: 41)

1867. aastal oli tuletõrjel 605 tegevliiget ja 407 toetajaliiget, kelle kasutuses oli 12 pritsi ja hulk teisi kustutusvahendeid. Revalische Zeitung võrdles Tallinna vabatahtlikku tuletõrjet

Berliini vabatahtliku tuletõrjega märkides, et seal oli 561 tegevliiget, Tallinnas aga üle 600 tegevliikme. (Vaarmann, 1988: 37)

1882. aastal osteti juba esimene auruprits ning asutati aurukolonn. 7. augustil 1887. aastal vabatahtliku tuletõrje 25. tegevusaastal kinnitati Siseministeeriumi poolt põhikiri, mis vormiliselt andis Tallinna Tuletõrjeorganisatsioonile seltsi õigused ja vabastas ta rae eestkoste alt. Samal aastal toimus erakorraline peakoosolek, kus valiti Tallinna Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi juhatus ja esimees. (Vaarmann, 1988: 37)

2 VABATAHTLIKU PÄÄSTJA RENOMEE ÜHISKONNAS JA SELLEGA SEOTUD PROBLEEMID

Seoses sellega, et edukaks ennetamiseks on vaja ka olla ühiskonnas märgatud ja au sees olev ametkond leiab autor, et kirjeldada praeguseid probleeme seoses vabatahtlike efektiivse väljasõiduga.

2.1 Vabatahtliku tegevuse rahastamise seotud probleemid päästealal

Ajakirja „Häire 112“ 2011. aasta teises numbris lahkab tolleaegse Lõuna-Eesti Päästkeskuse avalike suhete peaspetsialist Marek Kiik vabatahtlike päästevaldkonnas osalemisega seotud temaatikat.

Leidub vabatahtlikke päästeühinguid, millel oma ruumid puuduvad ning päästeautot hoitakse isiklikud garaažis või kokkuleppel kohaliku ettevõtjaga tema ruumides. Leidub ettevõtmisi, kus projektide kirjutamisega on saadud eurotoetusi ning hooned selle eest ka remonditud ja renoveeritud. On kohti, kus vabatahtlike hooned on remonditud täies ulatuses kohalike omavalitsuste abivahenditest. Mõne vabatahtliku päästeseltsi liikmed on kohaliku omavalitsuse palgal, teisel jälle leidub inimesi, kes panustavad tasuta enamiku oma vabast ajast, et edendada seltsielu ja arendada vabatahtlikku päästevõimekust kodukandis. (Kiik, 2011: 34-35)

Enne päästeteenistuse tsentraliseerimist 2012 aastal oli eelmise süsteemi üheks oluliseks puuduseks, et puudus toimiv ühtne kokkulepe, kuidas kutseline teenistus vabatahtlikega tegeleb ja suhtleb. Täna on, osalt ka selle tulemusena kogu riigis vabatahtlus päästealal arenenud väga erinevalt ja valitseb suhteliselt kirju pilt.

Vabatahtlike päästjate seltside loomise taga on enamasti ettevõtlike meeste mure oma lähedaste ning kogukonna turvalisuse pärast. Kuna nii mõnedki, kes on vabatahtlikud ennetajad, on ise elanud läbi tulekahju. Nüüd soovitakse hoolitseda selle eest, et ise ennetustööga tulekahjusid ära hoida või abi andes leevendada juba juhtunud õnnetuse tagajärgi. Edasi tegutsema innustab rõõm elanike tänust. Vabatahtlikud osalevad ta kohalike koolide evakuatsiooniõppuste korraldamisel. Käiakse kooli- külaüritustel päästetehnikat näitamas ja ennetustööd tegemas. (Kiik, 2011 : 34-35)

Autori leiab, et vabatahtlik panustamine ühiskonna ja kogukonna heaks on tegevus, mida tuleb alati ka väärikalt tunnustada. Seda nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse poolt. Nagu ütleb Prantsuse vanasõna: tänulikkus on südame mälu.

2.2 Vabatahtlike komandode mehitatuse seos tegevuse efektiivsusega väljasõitudel

Juba eelmises alapeatükis refereeritud artiklis ajakirjas „Häire 112“ käsitleb artikli autor ka vabatahtlike päästekomandode väljasõidu- ja päästevõimekusega seotud probleeme

Enamasti üksi valves olevad priitahtlikud reageerivad sündmustele tavaliselt ettenähtud ajalimiidi raamesse jäädes, kuid suurema meeskonna kokkukogumine, et sündmuskohal ka tõhusalt ning sihipäraselt tegutseda võtab aega rohkem, kui päästesündmusele tulemuslikult reageerimiseks vaja oleks. (Kiik, 2011:34-35)

2012. aasta kevadel on Päästeameti poolt suletud juba terve rida professionaalsete päästjatega mehitatud komandosid, kuna üksinda või kahekesi päästesündmusele väljasõitmine ei ole otstarbekas. Lõputöö autor leiab, et ka vabatahtlikele päästekomandodele tuleks, koostöös nende endiga, välja töötada ja kehtestada päästesündmusele väljasõiduga seotud kindlad normid valves oleva meeskonna mehitatuse tasemekohta, et priitahtlik komando saab kirja küll sündmuskohale väljasõidu, kuid üksinda õnnetuspaika jõudnuna ja ebatõhusana teenib vabatahtlik päästja ära pigem kannatanute ning kõrvalvaatajate pahameele, kui tänutunde abi osutamise eest. Just sellised situatsioonid on lõputöö autori hinnangul põhjuseks, miks rahva seas ei ole sellist vabatahtlusesse usku nagu seda oli aastal 1918. Vabatahtlust ei edendata ega tunnustata riigi poolt piisavalt, mis annab tunnistust sellest, et kodanikuühiskond, millest ka meil juba palju räägitakse, ei ole veel Eestis normiks muutunud.

Vabatahtlus ei püsi ainult entusiasmi ja tahte peal. On vaja tegusid, mis vabatahtlust toetavad ja edasi aitavad. Tänapäevaks on meil mõistetud, et kutseliste komandode arvu tuleb vähendada. Samas tuleb riigil tagada oma kodanikele päästeteenus edaspidi ka neis paigus, kus kutselist komandot enam majanduslikel kaalutlustel ülal pidada ei suudeta. Siinkohal muutubki aina aktuaalsemaks vabatahtlike kaasamise pidev tõhustamine nii päästetööde tegemisele, kui ka ennetustöö tegemisele. Ei suuda ju ka kutselised ennetajad jõuda iga inimeseni. Vabatahtlikud, kes on piisavalt motiveeritud ning saanud vastava erialase täiendõppe suudaksid aga kogukondades selle suure töö tuleohutuse alal ehk ära teha. Loomulikult vajavad nad selleks

teatud ressursse ja materiaalsed baasi. Kui igal vabatahtlikul komandol oleks oma hoone, kus saaks hoida tehnikat ning viia läbi koolitusi, kus saaks korraldada kogukonda ühendavaid ühisüritusi, võiks loota, et vabatahtlus päästealal tõuseks taas ausse ning inimesed suhtuksid vabatahtlikesse tõsiselt, austaksid neid ning vabatahtlikest saaks taas külakultuuri kandjad ja seltsielu kujundajad.

Kutseliste komandode vähenemise ja elupäästevõimekuse paranemise valguses saab seada kahtluse alla vabatahtlike päästealase väljaõppe vastavuse kehtivatele nõuetele. Päästeseadus sätestab, et Vabatahtliku päästja õpe on kaheastmeline: esimese astme maht on 16 tundi, peale mida saab vabatahtlik teha läbi teise astme koolituse mis kestab 36 tundi. Ennetustööd võib hakata tegema, kui on läbitud esimese astme õpe ning vastav erikoolitus selleks, et olla ennetaja. Autori arvates on selline koolituse aeg liiga lühike selleks, et koolitada välja professionaalsete oskustega ja mitmekülgne vabatahtlik päästja. Vabatahtlikele võiks hakata võimaldama teatud tingimustel (näiteks sõlmitakse leping teatud kohustuste täitmiseks peale päästealase hariduse omandamist) tasuta päästeharidust, mis aitaks kindlasti parandada ka teenuse kvaliteeti. Autori arvates võiksid ka vabatahtlikes komandodes omada oskusi ja õigust teha suitsusukeldumist, miks mitte muudki taolist. Kui korraga on vabatahtlikus komandos valves viis inimest, kellest kaks suudaksid teha suitsusukeldumist, siis olekski selles komandos tagatud vabatahtlike poolt vajalik elupäästevõimekus kiiremini kui kutseliste poolt. Selline süsteem säästaks raha, kuna vabatahtlike komandode ülalpidamiskulud on siiski väiksemad kui professionaalidega mehitatud komando puhul. Paradigma muutmine on keeruline tegevus. Inimestes juurdunud arvamuste muutmiseks läheb vaja aega, tohutult erinevate otsustajate ja elluvijate ühiseid jõupingutusi ning paljude asjaosaliste suurt taht. Aga ainult nii on võimalik taastada Eestis priitahtlike pritsimeeste ühiskondlik staatus, nende suurepärase renomee kogukonnas turvatunde ja südamerahu tagajatena. Vaid nii saavutame me ka selle, et vabatahtlike päästjaid hakatakse taas aksepteerima ja tõsiselt võtma nii päästjate kui ennetajatena.

2.3 Vabatahtlike päästjate tegevus veepääste valdkonnas

Veeohutusega seotud ennetustegevust veab praegu vabatahtlikest päästjatest koosnev Reservpäästerühm, mille ridadesse kuulub 166 vabatahtlikku kes suudavad suuremate õnnetuste korral olla tõhusaks abistajaks. Reservpäästerühmal liikmed on hästi motiveeritud ning neile meeldib see, mida nad teevad. Eelkõige tegelevad nad veeohutusega seotud

ennetustööga. Samuti tegelevad nad merepäästega, reageerides Häirekeskusest saadud väljakutsetele.

Vabatahtlik Reservpäästerühm on tegutsenud aastast 2002, mittetulundusühinguna registreeriti rühm 2005. aasta kevadel.

Päästerühm loodi algselt abistamiseks kutselisi päästjaid suurõnnetustel (metsapõleng, õlireostus, loodusõnnetused) ja toetamiseks politseid kadunud inimeste otsingutel maastikul või varemeil. Aja jooksul on eelnevalt märgitud tegevuste kõrval hakatud tegelema ka tule- ja veeohutusalase ennetus- ning koolitustööga. Päästerühma 166 liikmest, 18 on koerajuhid ning tegelevad päästekoortega. (<http://rpr.ee/Paeaesteruehmast>)

Pragusel ajal on reservpäästerühm tubliks abiks kutselistele päästeameti ennetajatele veeohutuse alal.

2.4 Vabatahtlike kaasatuse suurendamise võimalused päästealal

Päästeametis on valmimas pakett vabatahtlike paremaks kaasamiseks ning nende motiveerimiseks. Hetke seisuga 27. veebruari 2012.- seisuga on meil vabatahtlikke päästjaid Eestis 1108. Käesoleva aasta 2012 lõpuks on plaanitud suurendada seda numbrit 101 vabatahtliku võrra, mis kasvataks vabatahtlike päästjate üldarvu 1209-ni. (Pöld, 2012)

Päästeametis valminud vabatahtlike innustamise pakett aastaks 2012. Eesmärgid kuidas kaasata uusi vabatahtlikke päästealale ning, innustada looma uusi vabatahtlike komandosid.

Eesmärk:

1. Olemasolevate vabatahtlike päästekomandode teenuse võimekuse tõstmine.
2. Otstarbekam on kasutada ära olemasolevat vabatahtlike päästekomandode võrgustikku, kui luua uusi komandosid.
3. Kaasata noori päästealasse.

II Uute vabatahtlike päästekomandode loomise innustamine

1. Toetada abikaugetesse piirkondadesse vabatahtliku päästekomando loomist.
2. Pakkuda suletavate kutseliste komandode asemele lisaturvalisust/boonust.

3. Kaasata noori päästealasse.

- Hetkel vabatahtlike päästekomandosid kokku: 85

2012 eesmärk viia vabatahtlike komandode arv 96.-ni, vabatahtlike komandode arv suureneks 11. võrra.

2012 eesmärk kaardil, kus kollased ruudud tähistavad 11 komandot kuhu soovitakse luua vabatahtlik komando ning ülejäänud punased on olemasolevad vabatahtlikud komandod Eestis.

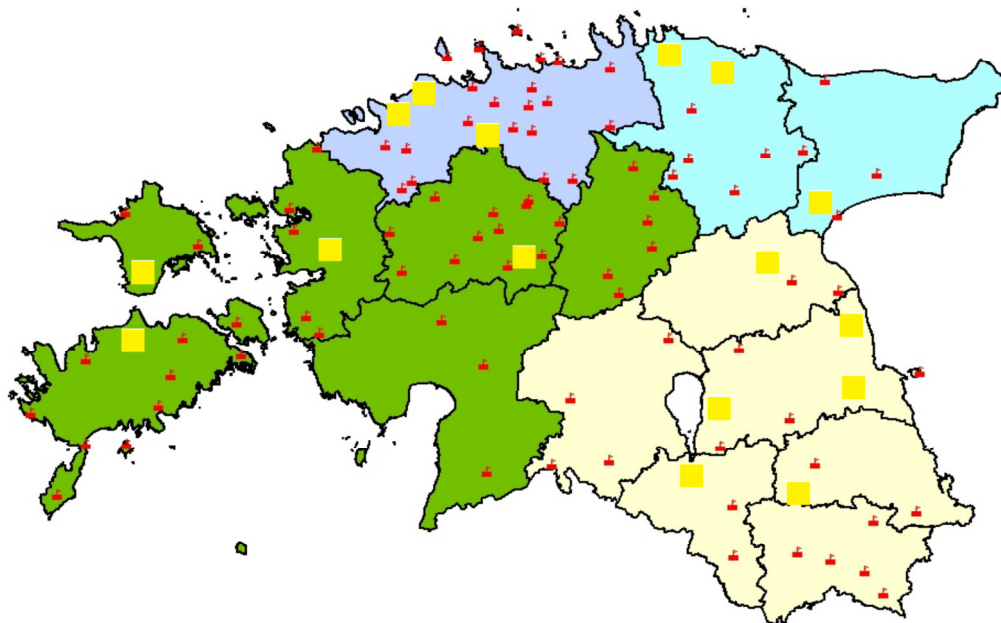
Aastal 2012 plaanitavad vabatahtlikud komandod Eestis.

Tabel 1

Põhja Päästkeskus	Lõuna Päästkeskus	Ida Päästkeskus	Lääne Päästkeskus
Saku	Kanepi	Võsu	Emmaste
Lohusalu	Palamuse	Avinurme	Leisi
Rannamõisa	Puhja	Känu	Kädva
	Puka		Kirna
	Võnnu		
	Kallaste		

Allikas: Põld, M 2012 Vabatahtlike kaasamine II Innustamise paketid. PowerPoint esitlus Siseministrile. Päästeamet Tallinn 2012

Joonis 1

Vabatahtlike komandode paiknemine Eestis aastal 2012

Allikas: Põld, M 2012 Vabatahtlike kaasamine II Innustamise paketid. PowerPoint esitlus Siseministrile. Päästeamet Tallinn 2012

Päästeameti seisukohad on autori arvates head. Nagu eelnevalt kirjutatud, on mõnes komandos praegu ainult üks mees, kes väljakutsele reageerides välja sõidab, seetõttu tuleks ümber korraldada ka praeguste vabatahtlike komandode tegevus.

Ainult komandode arvu tõstmine ei muudaks veel kogukonda turvalisemaks, tuleb leida ka sinna mehed, kes vabatahtlusega oleksid nõus tegelema. Kui vabatahtlikke komandosid tuleks juurde, muutuksid nad nähtavamaks ning võib-olla oleksid just vabatahtlikud need, kelle tegevuse tulemusena inimesed oma stereotüüpselt mõtlemisest loobuvad ning hakkavad uskuma, et just kohalik ongi õige mulle andma nõu.

2.5 Päästeameti seisukohad

Päästeametil on plaanis luua infovoldik vabatahtluse kohta. Sellealane voldik aitaks inimestel mõista, kellega on üldse tegu ja saadakse aru nende vajalikkusest.

Infovoldik sisaldaks järgmisi punkte.

- Kes on vabatahtlik päästja?
- Millega tegeleb vabatahtlik päästja? (päästetöö, ennetustöö)
- Miks on hea ja kasulik olla vabatahtlik päästja?
- Kuidas saada vabatahtlikuks päästjaks?
- Päästekomandode vabatahtlike koordinaatorite kontaktid.

Viited veebipõhisele infole- täpsem ja mahukam info (videod, intervjuud, pildid)

Antud infovoldikust oleks kasu kogu Eestis parema turvalisuse loomisel, kuna tutvustatakse vabatahtlike tööd ning räägitakse inimestele nende vajalikkusest. (Pöld 2012)

Tabel 2

Päästeameti tegevused uute vabatahtlike päästjate ja päästekomandode loomise innustamiseks. Suunad ennetuse vallas:

Tegevus- ENNETUS	Tegija
KOV-i nõustamine (ennetusala tegevus KOV-i piirkonnas)	PK Ennetustöö bürood
Projektikonkursid vabatahtlikele organisatsioonidele	PäA Ennetustöö osakond
Päästeala noorterühmade tegevuse toetus	PK Ennetustöö bürood

Päästeala noortelaagri korraldamine	PäA Ennetustöö osakond
Ennetusalaste projektide läbiviimise juhendamine	PK Ennetustöö bürood
Tule- ja veeohutuse loominguviiside korraldamine ja läbiviimine	PäA Ennetustöö osakond

Allikas: Pöld, M 2012 Vabatahtlike kaasamine II Innustamise paketid. PowerPoint esitus Siseministrile. Päästeamet Tallinn 2012

Tabelist 2 on näha kuidas motiveerida vabatahtlust ennetuse osas. Milliseid ülesandeid erinevates piirkondades anda vabatahtlikele sooritada. Selline tegevuskava näitab, et Päästeametil on ülevaade vabatahtlike hulgast ning nende motiveeritusest. Samuti selgub, et plaanis on viia SKA õppekavadesse sisse: Vabatahtliku päästetegevuse õpetamine. Selline punkt tooks vabatahtluse kindlasti lähemale noortele, kes õpivad SKA-s ja seda võiks õpetada kogu koolis, mitte ainult Päästekolledžis, kuna noori, kes huvituksid vabatahtlikst tuletõrjest on Sisekaitseakadeemias piisavalt.

2.6 Vabatahtliku päästekomando olemasolu kui kohaliku ja majanduskeskkonna edendaja

Kohaliku omavalitsusele on kasulik vabatahtliku päästeorganisatsiooni teke.

1. Tagatakse Turvalisem elukeskkond.
2. Vabatahtlikku päästekomandot on võimalik kaasata kohaliku korrakaitsepoliitika kujundamisse.
3. Hakkavad tegutsema päästeala noorteringid.
4. Majanduskeskkonnale eelduste loomine.
5. Ühtse turvapunkti teke (vabatahtlik pääste, abipolitsei, perearst, kaitseliit, noorkotkad,).
6. Aktiivne kohalik seltsielu.

7. Aktiivne elanikkond.

8. Muud lisateenused, mida saab pakkuda vabatahtlik päästekomando (korstnapühkimine, veevedu jne).

(Pöld, 2012)

Toodud kaheksast punktist olulisimaks peab autor, aktiivset kohalikku seltsielu. Kui tekib vabatahtlikega koos seltsielu ning nende tegemiste vastu tekib huvi, tuleb ka nende suhtes austus ning leitakse enda ridadesse noori. Vabatahtlike näol saaks muuta palju paremaks kohalikku elu ning maakohtadesse tekiks kindlad seltsielu sündmused ning kohad, kus koos käia ning anda inimestele ka tuleohutuse alast nõu. Samuti aktiveeruks elanikkond, kes omavahel saaksid lahendada paljusid probleeme ning see oleks kasuks nii Päästeametile kui ka Politseile, kuna turvaline keskkond on inimeste endi kätes.

3 INTERVJUUDE JA KÜSITLUSTE KOKKUVÕTE

Käesolevas peatükis teeb autor kokkuvõtte läbiviidud intervjuudest ja ankeetküsitlusest. Küsimustikud saadeti laiali vabatahtlikele päästjatele üle Eesti, kutselistele ennetajatele ning reservpäästerühmale.

3.1 Struktureeritud intervjuud Tiina Laube ja Rait Killandiga

Intervjuu viidi läbi Päästeameti ennetustöö osakonna eksperdi Tiina Laubega. Intervjuust jäi kõlama, et Päästeametis nähakse vabatahtlikes päästjates inimesi, kes on päästealal kutselistele suureks abiks nii ennetustöös kui ka päästetöödel. Koolituste osas on Päästeametis plaan koolitada vabatahtlikke päästjaid veeohutuse ning tuleohutuse valdkonnas. Vabatahtliku ennetustööga tegelevad Eestis peamiselt MTÜ-d, millele tasutakse päästeteenuse pakkumise eest vastavalt eelnevatele kokkulepetele. Tasustatakse ka päästealast ennetustööd, kompensatsioon katab vaid need kulud mis seoses ennetustöö tegemisega on tehtud. T. Laube sõnul on muutunud ka vabatahtlike päästjatega seotud paradigma: kus vabatahtlus on kõrgelt arenenud on ka vabatahtlikud kogukonnas hinnatud inimesed, kelle arvamust respektieritakse. Probleemiks pidas Tiina Laube noorte vähest huvi hakata priitahtlikuks pritsimeheks. Sellest tuleneb ka teine eluline probleem, et vabatahtlike pritsimeeste kogukond ei ole jätkusuutlik. Mureks võiks pidada ka vähest huvi ennetustegevuse vastu, kuid see on tingitud sellest, et vabatahtlike kogukond on alles taastekkinud ja eelkõige keskendutakse päästetöödele. Koolitusest selgus, et seadusega kehtestatud võimalus, et peale 16 tunnist koolitust on võimalik saada vabatahtlikuks päästjaks. Praktika toimub koos kutseliste ennetajatega, kus vabatahtlik saab küsida tema jaoks olulisi küsimusi ning õpib "meistrilt" ehk kutseliselt ennetajalt. Selline süsteem on toimiv ning aitab vabatahtlikul päästjal mõista ennetustöö reaalsel olemust. Selline vabatahtlike kaasamine vähendab kutseliste ennetajate töökoormust ning suudetakse näha priitahtliku pritsimehe probleeme ja muresid. Tihedam koostöö annaks võimaluse paremaks teineteise mõistmiseks. Peamiseks vähesel motiveerituse põhjuseks võib, intervjuu põhjal pidada tööandjate vähest vastutulelikkust. Kui inimene on priitahtlik, siis ei ole kohustust tööandjal Eestis praegu vabatahtlikku pritsimeest lubada töö ajal päästetöödele või siis ka mõnele üritusele ennetustööd tegema. Praeguse süsteemi juures tuleb mõelda, kuidas toetada töötajaid õiguslikult, kui tekib vajadus priitahtlikuna töökohalt lahkuda, kui Päästeamet kutsub. Kohustuslikuks seda tööandjale muuta on keeruline, oleks vaja kehtestada tööandjale teatud soodustused, ning siis oleks ka kohustus vabatahtlikku vajadusel töölt ära lubada.

Seega vabatahtlike päästjate peamiseks mureks praegusel hetkel võib pidada tööandjate leiget huvi vabatahtluse vastu, mis on ka mõistetav, kuna siiski lubatakse vabatahtlikku töö ajast päästetöödele, aga töö jääb tegemata.

Autor viis läbi kvantitatiivse struktureeritud intervjuu Päästeliidu nõukogu esimehe Rait Killandiga. Intervjuust selgus, et Killandi arvates piisab 16- tunnise koolitusest vabatahtlikele, et olla ennetaja. Samas nõustus härra Killandi sellega, et vabatahtlikud vajavad lisakoolitusi konkreetsetes valdkondades mida minnakse tutvustama. Tuleohutusala ennetustööd tehes vajavad vabatahtlikud päästjad praegu lisakoolitusi. Aastal 2012 on vabatahtlike päästjate panus ennetusse väike. Probleemideks peab Killandi vabatahtlike päästjate praegust varustatust ning komandode olukorda, vananevat tehnikat ning lagunevaid hooneid. Probleemiks on see seetõttu, et taoline visuaal ei tekita inimestes austust vabatahtlike vastu, kui vabatahtlikul puuduvad korralikud riided ning tehnika, mida inimesed igapäevaselt näeksid, siis vabatahtlike päästjaid ei võeta tõsiselt ka ennetajatena. Samuti selgus, et vabatahtlikke ja nende tegevust ei teata ühiskonnas, vabatahtlikud päästjad ei ole siiski veel nähtavad.

Kokkuvõttes leiab autor, et vabatahtlikud päästjad on vaja muuta ühiskonnas märgatavamaks ning nende olukorda tuleb parandada just varustuse osas. Samuti tuleb tõsta kodanike teadlikkust vabatahtlikest päästjatest ja nende täita olevatest ülesannetest. Kui anda vabatahtlikele parem tehnika ja näidata neid heas valguses, tulevad ka noored vabatahtliku pääste juurde, töö on huvitav ning kõitev.

Rait Killandi ja Tiina Laube arvasid, et 16-tunnise koolitusest selleks, et olla edukas ennetaja, piisab. Mõlemad intervjuueeritavad lisasid, et on vaja konkreetseid koolitusi valdkondades, mida hakatakse tutvustama. Autori arvates, piisab 16-tunnise algkoolitusest, juhul kui täiendatakse ennast vabatahtliku päästjana järjepidevalt erinevates päästealaga seotud teemadel.

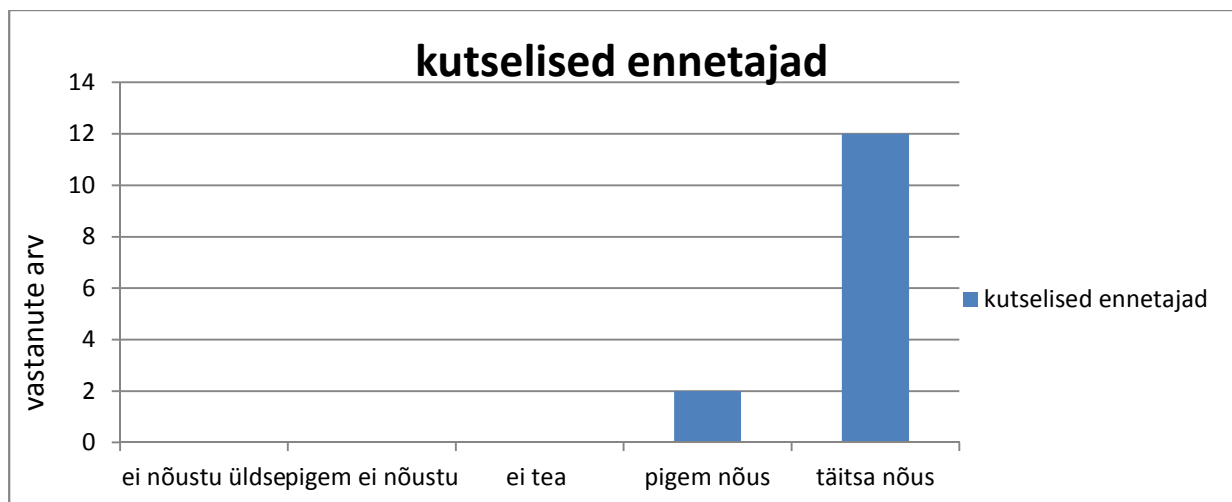
3.2 Küsitluste kokkuvõte ja analüüs

Kvantitatiivne struktureeritud ankeetküsitlus viidi läbi märtsis- aprillis. Ankeedid saadeti välja e- posti listidesse vabatahtlikele päästjatele ja Reservpääste rühma liikmetele. Autor käis isiklikult kohal vabatahtlikele korraldatud veeohutuse päeval 25. aprillil. Veeohutus

päeval suhtles autor vabatahtlikega näost näkku ning rääkis vabatahtlikega nende probleemidest, seoses ennetusega, samuti täitsid seal olnud vabatahtlikud lisasse lisatud küsimustikku.

Kutselised ennetajad hindasid väiteid numbritega ühest viieni, kus "1" tähendas täielikku mittenõustumist ning "5" täielikku nõustumist toodud väitega "3" oma arvamuse mitte omamist teemaga mitte kursis olemist. Edasi toob autor välja olulisemad väited küsitlusest ning analüüsib neile antud hinnanguid. Küsimustik koosnes väidetest, kus nii vabatahtlikud kui kutselised päästjad neid hindasid. Mõlemale osapoolle nii vabatahtlikele, kui kutselistele ennetajatele, esitatud väited olid sarnased.

Joonis 2

Vabatahtlike päästjate koolitusvajadus, kutseliste päästjate arvates.

Allikas: autori poolt läbiviidud küsitlus märts- aprill 2012

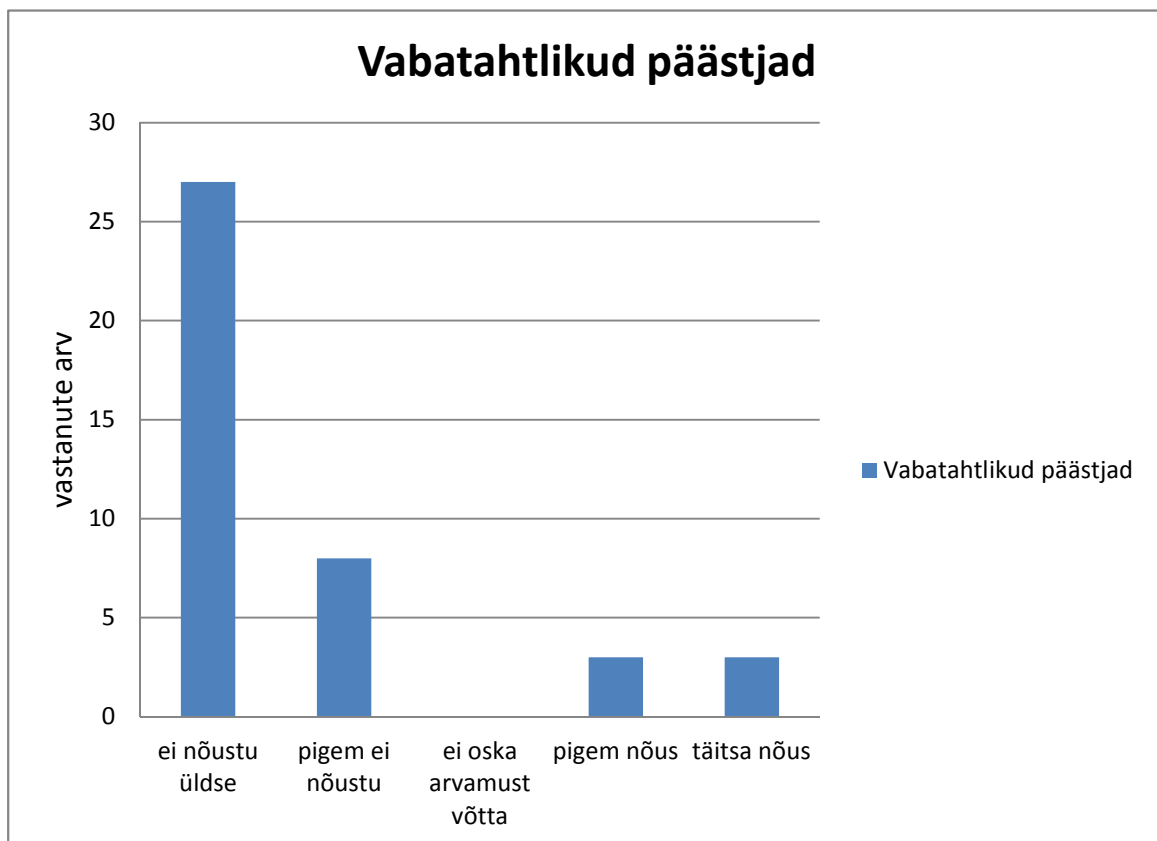
1. Leian, et priitahtlikud pritsumehed vajavad kogukonnas päästealase ennetustöö tegemiseks lisakoolitust.

Kutseliste ennetajate puhul on näha, et vastusevarianti "ma ei tea" ei kasutatud selle väite hindamise puhul üldse ning mittenõustujaid ei olnud. Seega olid kõik positiivselt meelestatud vabatahtlike koolitamisele ennetustöö vallas senisest suurema tähelepanu osutamise suhtes. Need koolitused, mida tahetakse vabatahtlikele juurde tuleks täiendavalt välja selgitada. Kuid autori arvates võiks nendeks koolitusteks olla tuleohutusosalased koolitused, mis on üks suurimaid ennetusosakonna valdkondi. Samuti oleks vajalik koolitada priitahtlikke pritsimehi

avaliku esinemise, kommunikatsiooni algtõdede ja suhtlemise vallas, et nad teaksid, mida nendelt oodatakse ning kuidas nad mõjutavad inimeste paradigmasid. Selliste koolituste puhul mõistaksid vabatahtlikud oma vajalikkust ning saaksid olla enda üle uhked ning olla veenvamad oma kogukonnas.

Priitahtlikele oli sama väide sõnastatud natukene teisiti, kuid idee oli sama.

Joonis 3

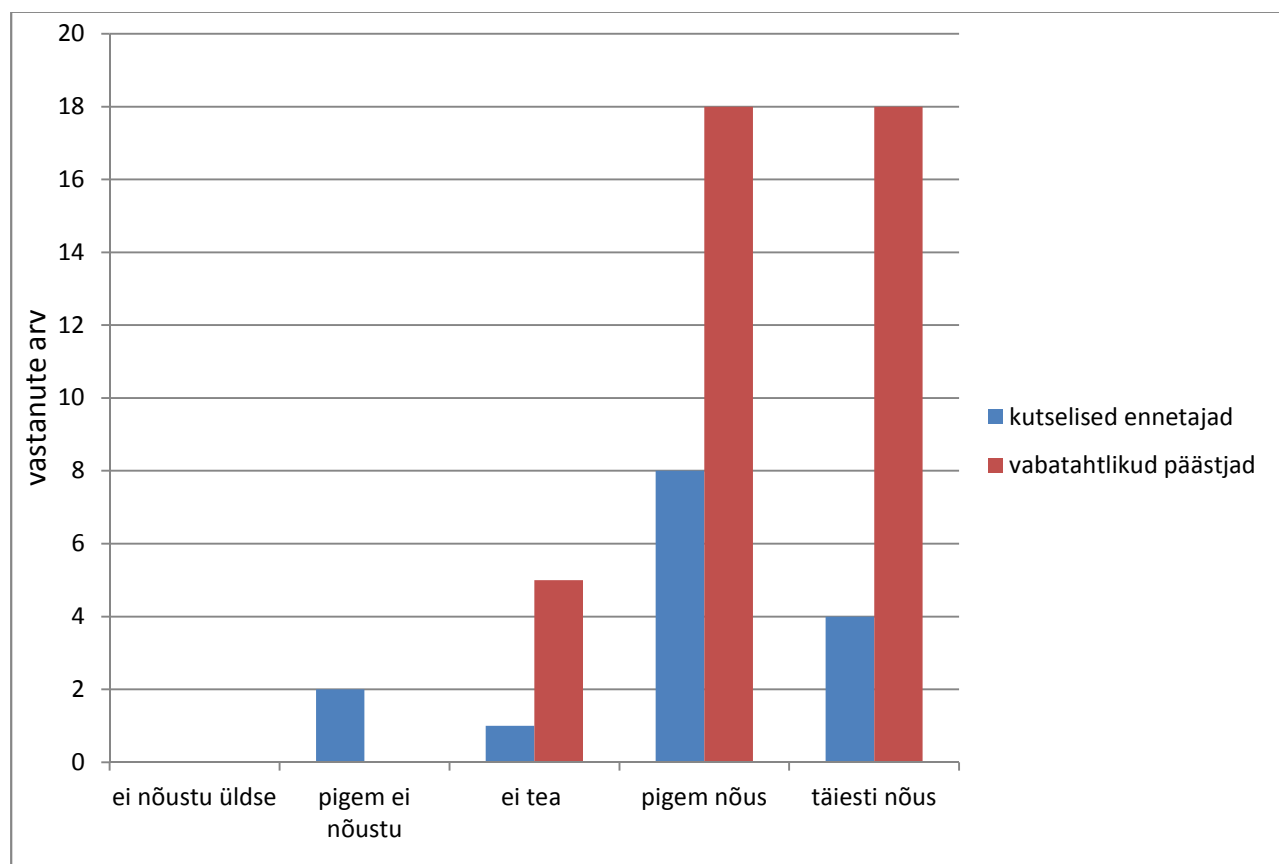
Vabatahtlike päästjate koolitusvajadus, enesehinnang

Allikas: autori poolt läbiviidud küsitlus märts- aprill 2012

Ma ei vaja kogukonnas ennetustöö tegemiseks mingit lisakoolitust.

66% vastanutest väitis, et nad vajavad lisakoolitusi. Vaid 7% väitis, et ei soovi saada mitte mingeid lisakoolitusi, et hakata tegelema ennetusega. Aastal 2012 tahab vabatahtlik päästja saada lisakoolitusi, et tegeleda suuremas mahus ennetustööga.

Joonis 4

Tahe tegeleda ennetustöö tegemisega võrdluses, kutselised ja vabatahtlikud päästjad.

Allikas: autori poolt läbiviidud küsitlus märts- aprill 2012

Tahan teha kogukonna heaks päästealast ennetustööd/ Priitahtlikud tahavad teha kogukonna heaks päästealast ennetustööd.

Joonisel on näha, et 44% on täiesti nõustunud väitega "tahan teha kogukonna heaks päästealast ennetustööd". 44% vastanud vabatahtlikest päästjatest on pigem nõustunud väitega "tahan teha kogukonna heaks päästealast ennetustööd". Saadud tulemus näitab, et ollakse valmis kogukonna heaks tegema ennetustööd. 88% on see tahe olemas 13% kutselistest päästjatest, pigem ei nõustu väitega, kuid mittenõustujaid ei olnud üldse, mis tähendab, et keegi kardinaalselt vastu ei ole. Selline jaotus skaalal annab julgust, et vabatahtlike päästjatega saab koostööd teha väga edukalt, kuna ollakse valmis panustama kogukonna turvalisuse loomisesse. Siinkohal teeb autor ettepaneku Päästeametile töötada välja ennetustöö osakonnale täiendavad ülesanded päästealal tegutsevate vabatahtlike

organisatsioonide töö ja tegevuse koordineerimiseks. Niisiis saab väita, et kutselised ennetajad usuvad vabatahtlike potentsiaali ja tahtesse ennetustöös kaasa lüüa.

Käsitatud kolme väite kokkuvõtteks leiab autor, et vabatahtlikel päästjatel on olemas suur tahe midagi päästealal ära teha, osadel väljendub see soovis sõita väljakutsetele teistel osaleda ennetustöös, kuid kaalukauss kaldub siiski päästetöödel osalemise kasuks. Ennetuse tegemiseks vajatakse täiendavaid koolitusi ning võimalust ise oma kogukonna inimesed uskuma panna, et vabatahtlik päästja suudab muuta kogukonnas elu turvalisemaks.

Väite peale: "Koostöö priitahtlike ja kutseliste päästetöötajate vahel toimib praegu väga hästi" on vastanud 24% vabatahtlikest päästjatest, et ei ole pigem nõus. 2% vastas ei ole üldse nõus sellise väitega. Kokku liites on tulemuseks, 26% vabatahtlikest päästjatest arvab et koostöö praegu ei suju hästi. 1/4 vabatahtlikest päästjatest arvab, et koostöö ei ole hea, mille kohta arvab autor, et see number võiks väheneda, kui kasutada edukalt ära lõputöös koostatud juhiseid.

4 ETTEPANEKUD JA JUHISED VABATAHTLIKE PÄÄSTJATE PAREMAKS KAASAMISEKS ENNETUSTÖÖSSE

Autori poolt lõputöö tarvis läbiviidud ankeetküsitluste analüüsist selgus, et vabatahtlike päästjatel on suur huvi vabatahtliku ennetustegevusega tegelemise vastu.

Ettepanekud, kuidas muuta päästealast ennetustööd tõhusamaks kaasates suurema hulga vabatahtlike päästjaid.

1. Kutselised ennetajad peavad vabatahtlike päästjate suhtes muutuma sallivamaks. Vabatahtlike tegevus on väga tänuväärne ning nad suudavad kutselist päästeteenistust abistada tõhusamalt ennetustöö läbiviimisel. Vabatahtlikud päästjad suudaksid jõuda kiiremini suurema hulga inimgruppideni. Inimesi, kes tegeleksid ennetustööga oleks palju rohkem. Suhtumise muutumine võiks alata eelkõige kutselistest ennetustöötajatest.
2. Vabatahtlikud päästjad vajavad ennetustegevuse läbiviimiseks lisakoolitust. Tuleb korraldada koolitusi, kus osaleksid nii kutselised kui vabatahtlikud päästjad koos, et tekiks ühtsed arusaamad ja mõttemallid. Mille raames tutvustatakse kodu tuleohutuse tagamisega seotud õigusakte ja ohutuskultuuri tutvustamise erinevaid võtteid.
3. Tuleb tõhustada kommunikatsiooni ja infovahetust kutseliste ja vabatahtlike päästjate vahel. Tuleb küsida vabatahtlike päästjate käest nende kogukonna turvalisuse olukorra kohta, jagada vabatahtlikega nende probleeme.
4. Koostöös vabatahtlikega töötada päästes välja motivatsioonipakett innustamiseks ja motiveerimaks vabatahtlike päästjaid end senisest enam pühendama ennetustöö tegemisele kogukonnas.
5. Koostöös Eesti Priitahtliku Päästeliiduga töötada välja vabatahtlike päästjate autasustamise ja tunnustamise süsteem: aumärk (või selle erinevad järgud), millega tunnustada enam silmapaistnud või erilisi teeneid omavaid vabatahtlike päästjaid näiteks Priitahtlike Pritsumeeste Foorumil.
6. Korraldada kutseliste ja vabatahtlike ühiseid töönõupidamisi, ajurünnakuid, ümarlaudu vähemalt 2 korda aastas.

7. Viia üldhariduskoolide õppekavasse sisse täiendus, et riigikaitse ainekavasse lisataks tuleohutuse ja päästega seotud teemablokk, mis aitaks senisest enam noortes tekitada huvi päästeala vastu ning noori tuua ka päästeala vabatahtliku tegevuse juurde.
8. Päästeteenistuse eelarvest toetada vabatahtlikele päästjatele, kes tegelevad ennetustöö tegemisega, ühtsete vormirõivaste soetamist, kuna üldtunnustatud vormis esineva inimese nõuanded kõlavad alati veenvamalt ja tõhusamalt.
9. Töötada välja ennetustöö osakonnale täiendavad ülesanded päästealal tegutsevate vabatahtlike organisatsioonide töö ja tegevuse abikoordineerijaks olemiseks (abistamaks Eesti Priitahklikku Päästeliidu juhte).

KOKKUVÕTE

Käesoleva lõputöö eesmärgiks on koostada juhised kutselistele päästetöötajatele vabatahtlike päästjate tõhusamaks ja efektiivsemaks kaasamiseks ennetustöösse. Töö käigus tutvus autor vabatahtliku pääste ajaloo ja ning selgitas välja vabatahtlike päästjate õigused ja kohustused Eestis aastal 2012. Uurimismeetodina kasutas autor dokumendianalüüsi, viis läbi struktureeritud küsimustikuga ankeetküsitluse ning kaks kvantitatiivset struktureeritud intervjuud. Lõputöö hüpoteesiks oli, et vabatahtlikud päästjad on valmis ja omavad tahet teha päästealast ennetustööd, aga neil puudub selleks tegevuseks piisav teoreetiline ettevalmistus. Autor leiab, et hüpoteesi võib lugeda tõestatuks. Läbiviidud uuringu analüüsile tuginedes saab väita, et vabatahtlikud päästjad on küll valmis tegema oma kogukonnas ennetustööd, kuid nad tunnevad täna ka ise, et neil puudub selleks piisav teoreetiline ettevalmistus ning nad vajavad ennetustöö valdkonnas lisakoolitusi. Lõputöö eesmärgiks oli välja selgitada, kas vabatahtlikud päästjad on valmis hakkama tegelema senisest suuremahulisemalt ennetustöoga. Eesmärgi saavutamiseks jagati töö neljaks peatükiks ja neis käsitleti järgmisi teemasid.

Esimeses peatükis käsitletakse vabatahtlikust päästealal, seadusandluse mõistes ning vabatahtliku tegevuse arendamise konseptsiooni.

Teises peatükis räägitakse vabatahtlike päästjate probleemidest sooses väljasõitudega tulekahjudele ning vabatahtlike päästjate renomeest ühiskonnas.

Kolmandas peatükis toob autor kokkuvõtte intervjuudest ja ankeetküsitlusest, mille analüüs näitas, et vabatahtlikke päästjaid tuleks ja saaks ennetustöösse senisest efektiivsemalt kaasata. Samuti selgus, et vabatahtlikel on olemas tahe teha kogukonna heaks päästealast ennetustööd, aga enamus neist tahab selle tegemiseks ennast täiendavalt koolitada. Tuginedes läbiviidud uuringu analüüsi tulemustele leiab autor, et vabatahtlike kaasatuse probleem päästealal on aktuaalne sooses komandode geograafilise paiknemise hõrenemisega ja vabatahtlike päästjate arvu kasvuga. Vabatahtlikele päästjatele tuleb leida sobiv rakendus neid ka ennetustöösse kaasates.

Neljandas peatükis sõnastab autor ettepanekud päästealase ennetustöö senisest tõhusamaks tegemiseks ning juhised kutselistele päästjatele vabatahtlike päästjate paremaks kaasamiseks ennetustöösse.

Kolmeks olulisimaks ettepanekuks peab autor:

1. Vabatahtlikud päästjad vajavad ennetustöö tegemiseks erinevaid lisakoolitusi.
2. Vabatahtlike päästjate seas tuleb propageerida ennetustöö tegemist kui olulist osa kogukonnale turvalise elukeskkonna tagamisel
3. Vabatahtlike päästjate rolli suurendamine ühiskonnas/ kogukonnas.

Kokkuvõtteks leiab autor, et vabatahtlik päästja on kutselise päästeteenistuse parim abimees ennetamisel, eriti hajaasustustes korral. Hea koostöö ennetustöö valdkonnas kutseliste ja vabatahtlike päästjate vahel muudab Eesti riigi turvalisemaks ning tõstab ka vabatahtlike päästjate mainet Eesti ühiskonnas.

SUMMARY

The objective of this graduation thesis is to compile a guidance material for professional prevention workers for more effective and efficient involvement of volunteer rescuers in prevention work. In the course of the research the author studies the history of voluntary rescue work and identified the rights and obligation of the voluntary rescuers in Estonia in 2012. As the research method the author used document analysis, carried out a structured questionnaire and two quantitative structured interviews. The hypothesis of the graduation thesis was that voluntary rescuers are ready and have the will to do prevention in the field of rescue, but they lack the theoretical preparation necessary for this activity. The author feels that the hypothesis can be deemed proven. Based on the analysis of the conducted study can be argued that the voluntary rescue workers in their community are ready to do preventive work, but now they feel by themselves that they are short of the theoretical training, and they need additional training in the field of prevention. A thesis was aimed at determining whether the volunteer rescuers are ready to take up a more voluminous preventive work. To meet the objective, the thesis was divided into four chapters, and they discussed the following topics:

The first chapter describes the voluntary savior, in the meaning of the legislation, and examines the concept of development of volunteering.

The second chapter talks about the problems connected with the departures to fires and about the image of voluntary rescue workers in the society.

In the third chapter, the author provides a summary of interviews and a questionnaire surveys the analysis of which revealed that the voluntary rescuers should and could be more effectively involved in prevention work. It also appeared that the volunteers have is a willingness to to rescue related prevention work for the community, but most of them want to receive a further training to be able to do that. Based on the results of the analysis of the survey conducted, the author finds that the problem of inclusion of volunteers in rescue field is current due to thinning of the geographical location of fire stations and the increasing of the number of voluntary rescuers. For the voluntary rescuers should be found a suitable application by involving them in prevention work.

In the fourth chapter the author formulates proposals for making the rescue-related prevention more efficient, and provides instructions for professional rescuers to better involve volunteers in prevention work.

The author considers the following three proposals to be the most important:

1. Volunteer rescuers need a variety of additional training for performing prevention work.
2. Among the volunteer rescuers prevention as an important part in creating the security in the community must be promoted
3. Increasing of the role of voluntary rescuers in society/community is essential.

In conclusion, the author finds that a voluntary rescuer is the best assistant of the professional rescue service in the prevention work, especially in the case of a low density area. Good cooperation in the field of prevention between professional and volunteer rescue workers makes Estonia more secure and enhances the reputation of volunteer rescuers in the Estonian society.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Kiik, M. 2011. Vabatahtliku päästekomando rõõmud ja mured. Häire 112

Lagerspetz, M. 2004. Kodanikuühiskonna lühisõnastik. Eesti Mittetulundusühenduste ümarlaud.

Lagerspetz, M. 2007. Kodanikuühiskonna lühisõnastik. Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste liit.

Lauristin, M. 2010. Punane ja Sinine. AS Eesti Ajalehed kirjastus.

Luts, P. 2011. Vabatahtlike päästjate arv on viie aastaga kasvanud poole võrra.

<http://uudised.err.ee/index.php?06238247> välja otsitud 25.03.2012

Parmaks, P.J. 1995. Eesti Tuletõrje ja Tsiviilkaitse. AS Kupar kirjastus.

Pöld, M. 2012. Vabatahtlike kaasamine II Innustamise paketid. PowerPoint esitlus Siseministrile. Päästeamet Tallinn 2012.

Päästerühma kodulehelt www.rpr.ee/paesteruhmast välja otsitud 25.03.2012

Päästeseadus 05.05.2010 jõustunud 01.09.2009- RT I, 29.12.2011, 206

Päästet abistava vabatahtliku tegevuse arendamise kontseptsioon 2009
www.siseministerium.ee/Vabatahtlike_konseptsioon_27022009 välja otsitud 20.02.2012

Raja, R. 2010. Jari Hankonen- vabatahtlikkuse ja ennetustöö arendaja Soomest Häire 112 Priitahtlike erinumber

Vaarmann, J. 1988. Rinnutsi Leekidega. Kirjastus Valgus

LISA 1

Küsimustik

Vastused on antud protsentides.

1- Ei nõustu üldse 2- pigem ei nõustu 3- ei oska arvamust võtta/ ei oma arvamust

4- Pigem nõus 5- Täiesti nõus

Väide	1	2	3	4	5
Priitahtlik pritsimees on kogukonnas päästeala mõistes autoriteet	12%	5%	12%	49%	22%
Ühiskonnas on suhtumine, et kutselise päästeameti appi tulek on parem kui vabatahtlike päästjate oma	5%	12%	17%	49%	17%
Priitahtlikud pritsimehed on kogukonnas austatud ja tunnustatud tegijad, keda soositakse igati, kutsutakse vastuvõttudele jne	5%	17%	37%	41%	
Priitahtlik pritsimees on kogukonna silmis pigem „tühikargaja“, kellest nähtavat ja käegakatsutavat kasu ei ole	32%	56%	5%	7%	
Olen uhke selle üle, et kuulun priitahtlike pritsimeeste ridadesse			10%	34%	56%
Eelistan mitte avalikustada oma kuulumist priitahtlike pritsimeeste ridadesse	61%	17%	15%		7%
Kogukonna liikmed eelistavad, et päästealast ennetustööd teevad nendega kutselised päästetöötajad	10%	24%	37%	27%	2%

Väide	1	2	3	4	5
Ma ei vaja kogukonnas päästealase ennetustöö tegemiseks mingit lisakoolitust	66%	20%		7%	7%
Olen nõus tegema kogukonnas päästealast ennetustööd vaid juhul, kui mulle selle eest tasu makstakse	37%	12%	29%	10%	12%
Priitahtlikke pritsimehi tunnustatakse praegu päästealase ennetustöö tegemise eest piisavalt	7%	37%	34%	22%	
Ma ei saa tegeleda päästealase ennetustööga, kuna tööandja ei soosi seda	5%	41%	10%	32%	12%

Väide	1	2	3	4	5
Tahan teha kogukonna heaks päästealast ennetustööd			12%	44%	44%
Mul on piisavalt vaba aega, et tegelda päästealase ennetustöö tegemisega	10%	34%	12%	29%	15%
Leian, et priitahtlike poolt tehtavat päästealast ennetustööd tuleb tasustada	7%	27%	10%	41%	15%
Kutselise päästeteenistuse ennetustöötajad suhtuvad priitahtlikesse pritsimeestesse heasoovlikult kui kolleegidesse	2%	15%	17%	37%	29%
Kogukond on praegusel ajal meelsasti valmis vastu võtma päästealast ennetusalast teavet		20%	17%	29%	34%

Väide	1	2	3	4	5
Tean, et praegu kehtiv õigusruum ei keela priitahtlikel pritsimeestel tegeleda päästealase ennetustööga	2%	10%	7%	24%	57%
Priitahtlikel pritsimeestel peab, analoogselt päästeteenistujatega, olema õigus teha kodukülastusi, et anda tuleohutusosalast nõu	7%	24%	24%	22%	22%
Leian, et priitahtlikel pritsimeestel peaks olema samuti seaduslik õigus teha suulisi ja kirjalikke hoiatusi	10%	37%	29%	14%	10%
Kutseline päästeteenistus küsib kohalike priitahtlike käest nõu kogukonnale tehtava ennetustöö temaatika planeerimisel	7%	20%	46%	27%	
Olen hästi kursis ja tunnen praegu kehtivaid päästealast tegevust reguleerivaid õigusakte	2%	20%	12%	39%	27%

Väide	1	2	3	4	5
Leian, et priitahtlikud pritsimehed suudavad efektiivseimalt muuta paremaks kogukonna tuleohutusosalaseid kompetentse	5%		20%	39%	36%
Inimesed kogukonnas kuuluvad meelsamini priitahtlikku (kohalikku ja teada tuntud inimest) kui kutselist , aga tundmatut ennetajat	7%	20%	27%	34%	12%
Kogukonnas tekitaks kindlus tunnet ja heakskiitu kui päästealase ennetustööga tegeleksid priitahtlikud pritsimehed	2%		41%	34%	23%

Väide	1	2	3	4	5
Priitahtlikud-ja kutselised ennetajad teevad praegu väga head koostööd		10%	24%	44%	22%
Priitahtlikud pritsimehed on valmis ja soovivad teha koostööd kutseliste päästealase ennetustöötajatega		7%	7%	34%	52%
Kommunikatsioon priitahtlike ja kutseliste päästetöötajate vahel toimib väga hästi		20%	21%	39%	20%
Koostöö priitahtlike ja kutseliste päästetöötajate vahel toimib praegu väga hästi	2%	24%	12%	50%	12%

LISA 2

Intervjuud Lisatud CD plaadi peal.

